Zinātnes Vēstnesis

Latvijas Zinātņu akadēmijas, Latvijas Zinātnes padomes un Latvijas Zinātnieku savienības laikraksts

5 (547) ISSN 1407–1479 2018. gada 12. marts

LATVIJAS ZINĀTNES PADOMES EKSPERTA TIESĪBU PIEŠĶIRŠANAS KĀRTĪBA

Izdota saskaņā ar 2017. gada 12. decembra Ministru kabineta noteikumu Nr. 724 "Noteikumi par Latvijas Zinātnes padomes ekspertu kvalifikācijas kritērijiem, ekspertu komisiju izveidošanu un to darbības organizēšanu" 3. punktu.

1. Kārtība nosaka rezultātu kvalitātes kritērijus attiecīgajā zinātnes nozarē, kritēriju izvērtēšanas kārtību un kārtību kādā Latvijas Zinātnes padome (turpmāk – Padome) piešķir eksperta tiesības zinātniekam, kurš kandidē uz tām (turpmāk – Kandidāts).

2. Tiek atzīti sekojoši zinātniskās darbības rezultāti:

2.1. anonīmi recenzēta zinātniskā publikācija, kura publicēta izdevumā, kurš tiek indeksēts datu bāzēs SCOPUS vai Web of Science un kuram tiek aprēķināti ietekmes indikatori, attiecīgi SNIP vai Impact factor, tai skaitā zinātniskā publikācija, kura ir pieejama atvērtajā piekļuvē (Open Access).

2.2. anonīmi recenzēta zinātniskā publikācija, kura publicēta zinātniskajā žurnālā vai konferenču ziņojumu izdevumā (*proceedings*), kurš ir indeksēts datu bāzē SCOPUS vai Web of Science vai iekļauts datu bāzē ERIH+, tai skaitā zinātniskā publikācija, kura ir pieejama atvērtajā piekļuvē (*Open Access*).

2.3. anonīmi recenzēta zinātniskā publikācija, kura publicēta Latvijas zinātniskā izdevumā (žurnālā vai konferenču ziņojumu izdevumā (*proceedings*)), kuram ir starptautiska redkolēģija, identificējams publicēšanās profils un periodika, kas nav mazāka par reizi gadā, tai skaitā zinātniskā publikācija, kura ir pieejama atvērtajā piekļuvē (*Open Access*).

2.4. zinātniska monogrāfija. Par zinātnisku monogrāfiju tiek uzskatīta atsevišķā izdevumā publicēta zinātniskā grāmata, kas veltīta vienai zinātniskai tēmai/problēmai, ir zinātniski recenzēta, satur bibliogrāfiju, ir starptautiski pieejama zinātniskās informācijas krātuvēs. Recenzēšanai piesaistīto recenzentu vārdi ir norādīti un recenzenti nepārstāv monogrāfijas autora/autoru darba vietu. Par monogrāfijas izdošanu ir pieņemts lēmums monogrāfijas autora/autoru pārstāvētās pētniecības organizācijas lēmējinstitūcijā. Ja monogrāfija publicēta latviešu valodā vai valodā, kas nav Eiropas Savienības dalībvalstu valoda, tā satur kopsavilkumu Eiropas Savienības dalībvalstu valodā.

3. Atkarībā no zinātņu nozares, eksperta tiesības uz trim gadiem tiek piešķirtas kandidātam, kurš pēdējos trijos gados ir autors sekojošiem rezultātiem:

Turpinājums – 4.lpp.

PASAULES LATVIEŠU ZINĀTNIEKU IV KONGRESU GAIDOT

PASAULES LATVIEŠU JURISTU III KONGRESS

Šī gada 18.–20. jūnijā Rīgā gaidāms Pasaules latviešu zinātnieku IV kongress, kura ietvaros Latvijas Universitātē norisināsies nu jau trešais Pasaules latviešu juristu kongress. Pasaules latviešu juristu kongresu rīko Latvijas Zinātņu akadēmija un Latvijas juristu biedrība. Juristu kongresa darbs norisināsies četrās sekcijās, kā kongresa moto izvirzot – "Tiesiska valsts – drošības garants".

Pirmajā dienā, atbilstoši Pasaules latviešu kongresa izvirzītajai dienas tēmai "Drošība un drošums", Juristu kongresa dalībnieki – Latvijas izcelsmes juristi no visas pasaules, tiesību zinātnieki un interesenti – diskutēs par sabiedriskajai un nacionālajai drošībai svarīgo noziedzības problemātiku, aktualizējot tādas problēmas kā noziedzības izpausmes un tās izmaiņas, nākotnes noziedzību, kā arī apspriedīs nepieciešamās pārmaiņas tiesību aktos, lai noziedzību ierobežotu.

Juristu kongresa otrajā dienā dalībnieki pievērsīsies aktuālajiem konstitucionālo tiesību jautājumiem un izaicinājumiem, ko būtiski ietekmē globalizācija, pieaugot valstu savstarpējai atkarībai un jaunām ietekmes iespējām. Savukārt dienas otrajā pusē dalībnieki aktualizēs un risinās problēmas saistībā ar tiesiskuma stiprināšanu komercdarbībā.

Kongresa trešajā – noslēguma dienā, kas būs veltīta Latvijas nākotnei, tiks izvērsta diskusija par juristu profesijas, izglītības un tiesību zinātnes nākotni. Lai veidotu pilnvērtīgu diskusiju, par aktuālajām problēmām spriedīs ne tikai Latvijas juristi, bet arī latviešu izcelsmes zinātnieki no dažādām pasaules malām (ASV, Austrālijas, Eiropas), kuri sniegs ieskatu, kāds ir formālās izglītības ceļš līdz jurista kvalifikācijai, kādas ir darba tirgus prasības juristam, kā darbojas akadēmiskais un profesionālais godīgums jurista profesijā, kāda ir zinātnes un prakses saistība ikdienas jurista darbā un kādi būs jurista profesijas nākotnes izaicinājumi digitālajā laikmetā tajās valstīs, kurus zinātnieki pārstāv.

Zane Rozīte, LZA BSPC

TIESĪBU ZINĀTNES NOZĪME TIESISKAS VALSTS IZVEIDĒ, NOSTIPRINĀŠANĀ UN ATTĪSTĪBĀ*

Latvijas Republikas Satversmes ievadā (preambulā) Latvija raksturota "kā demokrātiska, tiesiska, sociāli atbildīga un nacionāla valsts". Tādējādi atzīts, ka arī "valsts tiesiskums" apliecina "Latvijas valsts mūsdienu raksturu", "Latvijas valsts konstitucionālās sistēmas vizītkarti", tas ir "morāls aicinājums sabiedrībai" un "inspirācijas avots tiesību piemērotājiem", kas vienlaikus arī uzliek konkrētus pienākumus.[1] Tiesiskas valsts izpratnei, pazīmēm utt. ir veltīti ne mazums pētījumi un diskusijas, kuru atklāšana šoreiz nav šīs publikācijas mērķis. Skaidrs ir viens – tiesību zinātne ir neatņemama tiesiskas valsts nepieciešamība. (..)

Neviens neapstrīdēs, ka tiesiska valsts nav iespējama bez kvalitatīvām tiesību normām un kvalitatīvas to piemērošanas. Abos šajos procesos nenovērtējama ir juridiskās zinātnes pārstāvju līdzdalība. Ņemot vērā to darbības formu, šo līdzdalību nosacīti var iedalīt divās formās – "tiešā" un "netiešā" jeb pastarpinātā. Tiešā tiesībzinātnieka dalība likumdošanas un juridiskās prakses procesos izpaužas to funkcionēšanā ne tikai kā tiesībzinātniekam, bet vienlaikus kā attiecīgās jomas "praktiskajam" darbiniekam, savukārt netiešā jeb pastarpinātā – kā nākamās juristu paaudzes skolotājam un kā tiesību zinātnes jeb doktrīnas, kura izmantojama gan tiesību normu jaunradē, gan arī to piemērošanā kā tiesību palīgavots, radītājam. Uzsverams, ka neviena no šīm formām nav mazāk svarīga un nozīmīga, taču tiesībzinātnieka primārais uzdevums saistāms tieši ar otro – tiesību zinātnes veidošanu un attīstīšanu. (..)

Viss sacītais nenoliedzami raksturo juridiskās zinātnes tiešo ietekmi uz tiesiskuma nodrošināšanu valstī, kas izpaužas, tiesībzinātniekam vienlaikus esot piederīgam pie juridiskās profesionāli praktiskās nodarbinātības jomas. Tomēr, kā jau norādīts, tajā noteikti nebūtu saskatāms juridiskās zinātnes un tās pārstāvju darbības galvenais uzdevums. Tas saistāms nevis ar jurista praktisko darbību, bet gan ar tiesību (juridiskās) zinātnes veidošanu un attīstību. Jāatzīst, ka Latvijas tiesībzinātnieku veikums šajā jomā pēdējos gados ir bijis, šobrīd ir un, prognozējami, arī būs ievērojams.

Juridiskā zinātne vienmēr ir bijusi un arī pašlaik ir viena no tām zinātnēm Latvijā, kura nefunkcionē "tikai uz papīra", tai raksturīga plaša praktiskā piemērojamība gan tiesību normu izstrādes, gan to piemērošanas procesā.

Turpinājums – 3.lpp.

* Pilnu tekstu lasiet Pasaules latviešu zinātnieku IV kongresam veltītaja žurnālā "Enerģija un Pasaule" speciālizlaidumā. Galvenais redaktors Ojārs Spārītis, atbildīgais redaktors Namejs Zeltiņš. Fragmentu publicēšana saskaņota ar apgāda "Zinātne" vadītāju Ingrīdu Segliņu.

Sveicam jubilārus!

1. martā – LZA īsteno locekli **Māru GRUDULI!**
13. martā – LZA korespondētājlocekli **Ilgu APINI!**
14. martā – LZA korespondētājlocekli **Antanu Sauļus SAUHATU!**
16. martā – LZA korespondētājlocekli **Vjačeslavu KAŠČEJEVU!**
22. martā – LZA korespondētājlocekli **Aivaru TABUNU!**
25. martā – LZA korespondētājlocekli **Andri KRĒSLIŅU!**
31. martā – LZA īsteno locekli **Andri KRŪMIŅU!**

Ad multos annos!

Latvijas Zinātņu akadēmija

EIROPAS KOMISIJAS PIEDĀVĀJUMS ZINĀTNES UN INOVĀCIJU EFEKTIVITĀTES PAAUGSTINĀŠANAI LATVIJĀ

Ceturtdien, 22. februārī Eiropas mājā notika Eiropas Komisijas sagatavotā ziņojuma par Latvijas zinātnes finansēšanas un pārvaldības sistēmu prezentācija. Ziņojuma autori – starptautiska ekspertu grupa, kurā ietilpa Doroteja Šturna (*Dorothea Sturn*, priekšsēdētāja), Ēriks Arnolds (*Erik Arnold*, referents), Susana Boras (*Susana Borrás*), un Hose Hiness Mora Ruiss (*José-Ginés Mora Ruiz*).

Ziņojuma analītiskajā daļā ir apkopoti pētījuma rezultāti, kas iegūti gan analizējot Latvijas zinātnes tiesisko regulējumu, gan intervējot ministriju, zinātnisko institūciju un augstskolu pārstāvjus, kā arī sociālos partnerus. Ziņojuma secinājumu daļā ir sagatavotas rekomendācijas zinātnes un inovāciju efektivitātes paaugstināšanai.

Zinātnes finansējumu eksperti rekomendē risināt šādos veidos: nozaru ministrijām daļa no sava budžeta jāinvestē pētniecībā un inovācijās. Tas nodrošinās katras ministrijas prioritārās jomas attīstību, veidojot tai nepieciešamo zināšanu bāzi un cilvēkkapitālu. Otrkārt, ņemot vērā, ka valsts kapitālsabiedrības ieņem nozīmīgu lomu uzņēmējdarbības sektorā (nodrošina 30% no iekšzemes kopprodukta), tām daļa no savas peļņas, sadarbojoties ar zinātniskajām institūcijām, ir jāinvestē pētniecībā un inovācijās. Tas nodrošinātu uzņēmējdarbības sektora produktivitātes paaugstināšanu, ļaujot esošos resursu izmantot augstākas pievienotās vērtības produktu ražošanā.

Zinātnes un inovāciju pārvaldības fragmentācijas novēršanai eksperti rekomendē konsolidēt zinātni un inovācijas administrējošās institūcijas vienā stiprā un kompetentā pētniecības un inovāciju finansēšanas aģentūrā. Aģentūra ļautu stiprināt saikni starp pētniecību un uzņēmējdarbības inovācijām, kā arī veidotu nepieciešamo pētniecības un inovācijas politikas īstenošanas kapacitāti, sadarbojoties ar visām ministrijām, uzņēmējiem un citām ieinteresētām institūcijām.

Vērtējot Latvijas Zinātņu akadēmiju, Latvijas pārvaldes iestādēm ieteikts apsvērt LZA lomu un funkcijas un atbalstīt institūcijas centienus kļūt par zinātnisku biedrību (*learned society*) un mazināt tās ietekmi uz Latvijas Zinātnes padomes pārvaldi.

Ziņojumā ir identificētas divas būtiskas problēmas, kas ir saistītas ar zinātnes finansēšanu un pārvaldību: nepietiekamais zinātnes finansējums nespēj nodrošināt valsts ekonomisko izaugsmi un zinātnes konkurētspēju, ko apliecina Latvijas ieguldījumi pētniecībā (2016. gadā tie sastādīja 0,44% no iekšzemes kopprodukta, kas ir vairāk nekā piecas reizes zemāks nekā vidēji Eiropas Savienībā) un zinātnes un inovāciju pārvaldības fragmentācija, ko raksturo plašs zinātnes un inovāciju administrēšanā iesaistīto valsts pārvaldes iestāžu skaits.

Informācijas avots: www.izm.gov.lv

Ziņojuma teksts pieejams: http://www.izm.gov.lv/images/aktualitates/2018/H2020-PSF_Specific-Support-Latvia_Final-report.pdf

LATVIJAS ZINĀTNIEKU SAVIENĪBĀ

Šī gada 22. februārī notika Latvijas Zinātnieku savienības valdes sēde. Darba kārtībā: informācija par Latvijas Zinātnes padomes sēdi, Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrības vēstule par MK projektu iekļaut zinātniekus uzaicināmo ārzemju speciālistu sarakstā, LZS konferences sagatavošana un dažādi jautājumi.

Par 22. februāra LZP sēdi ziņoja Latvijas Zinātnieku savienības pārstāve Latvijas Zinātnes padomē Ināra Bondare. 2018. gada 6. februārī Latvijas Zinātnes padome ir izsludinājusi **2018. gada fundamentālo un lietišķo pētījumu projektu konkursu ar īstenošanas periodu 36 mēneši** (skat. internetā vai "Zinātnes Vēstnesis" Nr. 3 2018. gada 12. februārī). I. Bondare iepazīstināja ar projektu iesniegšanas un izvērtēšanas gaitu. Pretendentam ieteicams rūpīgi izvērtēt, kādai prioritāro zinātnes virzienu LZP ekspertu komisijai (tās vēl ir līdzšinējās, ne pēc jaunā zinātņu nozaru dalījuma) viņa pētījumu tēma būtu visatbilstošākā un sūtīt tai savu pieteikumu elektroniski. Ekspertu komisija vērtēs, vai pētījums atbilst prioritārajiem zinātnes virzieniem un novirzīs to tālāk jaunizveidotajam sekretariātam, kas izvēlēsies ekspertus no apstiprinātās starptautiskās listes. Projektu pieteikšanas termiņš ir **2018. gada 8. marts** un iesniegto projektu saraksts tiks apstiprināts nākošajā LZP sēdē š.g. 22. martā.

Turpinājums – 3.lpp.

DIASPORAS ZINĀTNIEKU PIESAISTE UN SADARBĪBAS VEICINĀŠANA

Kontekstā ar zinātnieku sabiedrībā virmojošo diskusiju par Ekonomikas ministrijas Ministru Kabinetā virzīto noteikumu projektu "Saraksts ar specialitātēm (profesijām), kurās prognozē būtisku darbaspēka trūkumu un kurās darbā Latvijas Republikā var tikt uzaicināti ārzemnieki", kurā iekļauti arī atsevišķās zinātnes nozarēs nodarbinātie, 2018. gada 20. februāra LZA Senāta sēdē tika uzklausīts jomas ekspertes, LU Diasporas un migrācijas pētījumu centra direktores, Eiropas zinātņu un mākslu akadēmijas balvas laureātes *Dr.soc*. Intas Mieriņas viedoklis. Senatori un klātesošie tika iepazīstināti ar LU Diasporas un migrācijas pētījumu centra veikto pētījumu "Diasporas zinātnieku piesaiste un sadarbības veicināšana". Ar Intas Mieriņas laipnu atļauju publicējam pētījuma kopsavilkumu un secinājumus. Pilns pētījuma teksts atrodams pētījumu centra mājaslapā www.diasporas.lu.lv .

KOPSAVILKUMS

Līdzšinējo pētījumu atziņas

Zinātniskā literatūra (Gaillard et al 2015; Meyer and Brown 1999) aplūko divus veidus, kā veicināt aizbraukušo zinātnieku piesaisti: vai nu (1) veicinot viņu atgriešanos – 'atgriešanās iespēja' (*return option*), vai arī (2) attālināti piesaistot viņus sadarbībai – 'sadarbības iespēja' (*diaspora option*). Vairākas valstis, piem., Lietuva un Igaunija, veicina 'atgriešanās iespēju', veidojot īpašas programmas, kas atbalsta emigrējušo zinātnieku atgriešanos. Citas valstis īsteno 'sadarbības iespējas' aktivitātes, veicinot tīklošanos ar aizbraukušajiem zinātniekiem, kuri dažādu iemeslu pēc negatavojas atgriezties, bet var būt ieinteresēti sadarboties un iesaistīties savas izcelsmes valsts attīstībā. Zinātnes diaspora var spēlēt dažādas lomas. Aizbraukušie zinātnieki var būt zināšanu brokeri, veidojot sadarbības tīklus starp savām izcelsmes un rezidences valstīm. Viņi ar savu ekspertīzi var veicināt reformas un kapacitāšu stiprināšanu savās izcelsmes valstīs. Viņi var arī organizēt diasporas tīklus, lai sekmētu informācijas apmaiņu starp ārvalstīs un dzimtenē dzīvojošajiem zinātniekiem. Zinātnes diasporu iespējams ne tikai iesaistīt sadarbībā ar attiecīgās valsts zinātniekiem, bet arī izmantot viņu pieredzi un ekspertīzi zinātnes un arī citu jomu pārvaldes jautājumu risināšanā (Tejada et al 2013). Latvijas ieguldījumi pētniecībā un attīstībā procentos no IKP ir krietni zem ES vidējā rādītāja. ES ikgadējos inovācijas snieguma mērījumos Latvija parasti ieņem kādu no pēdējām vietām, turklāt vāja pētniecības sistēma tiek vērtēta kā viena no Latvijas vājajām pusēm. Arī citos starptautiskos izvērtējumos uzsvērta nepieciešamība stiprināt starptautisko mobilitāti un sadarbību pētniecībā (Technopolis group 2014). Šeit savu pienesumu varētu sniegt sadarbība ar Latvijas zinātnes diasporu. Diemžēl Latvijā līdzšinējos politikas plānošanas dokumentos sadarbība ar zinātnisko diasporu nav minēta un zinātnes diasporas potenciāls līdz galam nav novērtēts. Dažādās valstīs ir īstenoti dažādi zinātnieku tīklošanās rīki, taču par tiem atbildīgās personas atšķiras. Tās var būt nevalstiskās organizācijas, zinātnisku institūciju konsorciji vai ministrija. No vienas puses pārvaldes institūciju iniciēti tīkli sniedz labāku pieeju informācijai par finansējuma iespējām sadarbībai un ar valsts institūcijām notiek labāka informācijas aprite, bet, no otras puses, tīkla darbībā jāsaglabā arī zināma autonomija, pašiniciatīva un zinātniskā brīvība (Meyer and Brown 1999). Ārvalstīs tīklu finansējumu galvenokārt veido dalības maksa (Meyer and Brown 1999), taču nav izslēgta arī daļēja valsts līdzdalība. Šādu tīklu darbības analīze liecina, ka tie neaptver visus zinātnes diasporas locekļus, jo ne visiem ir interese tajos iesaistīties, taču esošie dalībnieki parasti ir augstu novērtēti un aktīvi (Meyer and Brown 1999). Darbojošos tīklu izvērtējums arī liecina par to, ka to veiksmīgai darbībai ir nepieciešama laba koordinācija (Meyer and Brown 1999). Valsts var atbalstīt arī dažādas mobilitātes programmas. Papildus, nereti zinātnes diasporas pārstāvji ir aicināti izmantot mobilitātes programmas, kas ir orientētas nevis konkrēti uz zinātnes diasporu, bet gan uz starptautisku pētnieku piesaisti, kas var ietvert arī diasporas zinātniekus. Tiek veidotas arī specifiskas programmas sadarbībai ar zinātnes diasporu (Meyer and Brown 1999). Lai veicinātu savu zinātnieku atgriešanos un reintegrāciju, vairākas valstis piešķir īpašus šim mērķim paredzētus grantus.

Latvijas un ārvalstu zinātniskā vide

Zinātniekiem izveidojies priekšstats, ka zinātne Latvijas valstij nav svarīga. Sasniegumus zinātnē respondenti novērtē nevis kā sistēmas rezultātu, bet indivīdu spēju izsisties pašiem. Kā ārvalstu zinātniskās vides priekšrocības diasporas zinātnieki min: attīstīta infrastruktūra; labākas un skaidrākas iespējas attīstīt zinātnisko karjeru; pētījumu finansējuma apjoms; atalgojuma lielums; sakārtota un skaidra sistēma un lietu norises kārtība; pētnieku savstarpējā mijiedarbība, kā arī "[…] vairāk laika, lai nodarbotos ar pētniecību" (R16), jo tik liels uzsvars netiek likts uz lekciju pasniegšanu. Izplatītākais iemesls, kādēļ zinātnieki izvēlas darbu ārvalstīs, ir labākas profesionālās izaugsmes vai karjeras iespējas (63%). Aptuveni ceturtā daļa zinātnieku minējuši faktorus, kas saistīti ar neapmierinātību ar zinātnieku situāciju Latvijā. Remigrējušie zinātnieki Latvijas akadēmisko vidi raksturo samērā kritiski, un min sekojošas problēmas: finansējuma nepietiekamība pētniecībai un zemais atalgojums, kas izraisa savstarpējās pētnieku cīņas, kā rezultātā cieš zinātne kopumā un pasliktinās psiholoģiskais klimats akadēmiskajā vidē; nepietiekamais laiks pētniecībai; nesakārtota sistēma; konservatīva akadēmiskā vide; "savējo" nozīme vietējā pētniecības finansējuma sadalē un citu jautājumu risināšanā; iztrūkstošā veselīgā konkurence; nepietiekamā pasaules pieredzes apgūšana, iesaistīšanās pasaules zinātniskajās aprindās un "intelektuāli stimulējošas vides vakums" (R6); atvērtu konkursu trūkums ārvalstu zinātnieku piesaistei.

Atgriešanās motivācija

Tuvāko piecu gadu laikā atgriezties plāno 12% zinātnieku. 47% norāda, ka atgriešanās atkarīga no apstākļiem, bet pašlaik viņiem plānu atgriezties nav. Visbiežāk atgriezties tuvāko piecu gadu laikā plāno inženierzinātņu un sociālo zinātņu speciālisti (attiecīgi, 22% un 15%), bet visretāk – medicīnas un veselības zinātņu speciālisti (3%). Remigrantu atgriešanās Latvijā pamatā ir saistīta ar dažādiem personiskiem motīviem, tie ir ļoti dažādi, kā piemēram, patriotisms vai latviskās saknes, vēlme dzīvot Latvijā un nevēlēšanās dzīvot un strādāt ārzemēs/ svešā vidē, ģimenes izveidošana un vēlme bērnus uzaudzināt Latvijā, kā arī personiskas ambīcijas zinātniskās karjeras veidošanas kontekstā. Pozitīvi lēmumu par atgriešanos dažkārt ietekmē tas, ka laikā, kad zinātnieki apsver domu par iespējamo tālāko karjeru ārzemēs vai iespējamo atgriešanos Latvijā, saņemti konkrēti piedāvājumi no zinātnisko institūciju struktūrvienību vadītājiem vai potenciālajiem kolēģiem, tātad – tiek sniegts konkrēts pamudinājums. No akadēmiskā viedokļa, aptauja liecina, ka galvenie faktori, kas veicinātu zinātnieku atgriešanos – būtu lielāks atalgojums un iespēja strādāt kādā saistošā projektā (43–44%). Daudzus apsvērt atgriezties motivētu arī stabilāks un prognozējamāks finansējums (37%), iespēja saskaņot darbu ar ģimenes dzīvi (34%) un zinošu, kompetentu kolēģu grupa interesējošajā jomā (33%). 30% atgriezties varētu pamudināt finansiāls atbalsts pētniecībai dažus gadus pēc atgriešanās, līdzīgi kā tas tiek nodrošināts vairākās citās valstīs, bet 29% apsvērtu atgriešanos, ja tiktu adekvāti novērtēta produktivitāte un zinātniskie sasniegumi. 20–26% svarīgas arī draudzīgas attiecības darba vietā, mazāka birokrātija, radoša un ērta darba vide, lielāka skaidrība par paaugstinājumu un karjeras iespējām, kā arī iestādes reputācija. Lielākais vairums (67%) uzskata, ka Latvijā būtu nepieciešama zinātnieku piesaistes programma. Vairāki zinātnieki norādīja, ka viņi apzinās, ka ārvalstu zinātniskajās institūcijās un to "ieeļļotajā" sistēmā būtu bijušas mazas skrūvītes ar labiem zinātniskajiem panākumiem (zinātniskām publikācijām, u.c.), bet Latvijā viņiem ir iespēja attīstīt jaunu pētniecības lauku un dot iespējas attīstīties talantīgiem studentiem. Respondenti arī norādīja, ka šādā situācijā zināmā mērā viņu zinātniskā karjera cieš, jo vairāk laika tiek veltīts pedagoģiskam un administratīvam darbam, bet mazāk pētniecībai un zinātnisku publikāciju sagatavošanai. Respondenti augstu vērtēja dažādus pasākumus, kam varētu būt pozitīva ietekme uz zinātnieku lēmumu atgriezties Latvijā: pieejamās pētniecības grantu programmas remigrantiem; tīklošanās pasākumus, kas ļauj uzturēt sakarus, kas varētu veicināt remigrāciju; pieejamā pēc–doktorantūras programmas īstenošana Latvijā, kas var ietekmēt jauno zinātnieku atgriešanos. Jāatzīmē, ka zinātnieki arī norādīja uz iespējamiem riskiem un trūkumiem, izveidojot speciālas programmas remigrantiem. Atbalsts tikai remigrantiem varētu radīt jautājumu, kāpēc šāds atbalsts nav jau zinātniskās institūcijās strādājošiem vietējiem speciālistiem, un, šāda situācija varētu radīt spriedzi zinātnieku kolektīvos. Tika uzdots arī jautājums par to, vai šādu programmu izmantošana un zinātnieku atgriešana Latvijā ir ilgtermiņa risinājums. Ir arī kritiskāks vērtējums centieniem, kas saistīti ar zinātnieku atgriešanu Latvijā, norādot, ka vispirms ir jāuzlabo zinātnes vide Latvijā. Tātad – svarīgi domāt par remigrācijas atbalsta programmu zinātniekiem ilgtspēju – tikai tad tās var būt efektīvas.

Pašreizējā un iespējamā sadarbība ar diasporas zinātniekiem

(44%) diasporas zinātnieku uzskata, ka Latvijas zinātnieku sadarbība ar ārvalstīs dzīvojošajiem Latvijas izcelsmes zinātniekiem ir sporādiska un nepietiekama. 22% uzskata, ka dažās augstskolās vai zinātnieku grupās sadarbības iespējas tiek izmantotas, bet valstī kopumā tās ir vāji attīstītas, un tikai daži procenti uzskata, ka šīs iespējas tiek pietiekoši izmantotas. Visbiežāk pozitīvu viedokli par to, cik veiksmīgi šobrīd ir apzinātas un tiek izmantotas sadarbības iespējas starp Latvijas un diasporas zinātniekiem, ir tiem, kuri darbojas inženierzinātņu jomā. Arī eksperti uzskata, ka līdz galam ārzemēs dzīvojošo Latvijas/latviešu izcelsmes zinātnieku potenciāls nav ne pietiekami apzināts, ne novērtēts. Lielākā daļa respondentu uztver sadarbības nepieciešamību pozitīvi un vajadzīgi. Zinātnieku vidū sadarbības iespējas starp konkrētajā jomā strādājošiem Latvijas izcelsmes zinātniekiem ārpus Latvijas (diasporas zinātniekiem) un zinātniekiem Latvijā lielākoties tiek vērtētas pozitīvi: 14% uzskata, ka ir plašas iespējas sadarbībai, 45% – ka ir zināmas iespējas sadarbībai, 20% saskata nelielas iespējas sadarbībai un tikai daži procenti vērtē, ka faktiski nav iespēju sadarboties. Diemžēl reālā situācija šobrīd ir cita. 44% zinātnes diasporas pārstāvji pēdējo divu gadu laikā nav iesaistījušies ar Latviju saistītās zinātniskās aktivitātēs vai sadarbojušies ar zinātniekiem Latvijā, un vēl 16% šādā sadarbībā iesaistījušies tikai retos gadījumos. 14% ar Latvijas zinātniekiem sadarbojas ļoti cieši, bet 21% – reizēm. Salīdzinoši bieži sadarbība izveidojusies starp Latvijas un diasporas zinātniekiem humanitāro zinātņu jomā, kā arī sociālajās zinātnēs. Medicīnas un veselības zinātņu, inženierzinātņu un dabaszinātņu jomā lielākajai daļai šādas sadarbības nav bijis, un ne vairāk kā 30% cieši vai vismaz reizēm sadarbojas ar Latvijas zinātniekiem. Tīklošanās un sadarbības pamatā ir nevis etniskā piederība, bet gan zinātnieku darbošanās vienā pētījumu laukā – tikai tad šāda sadarbība var būt veiksmīga. Vairāki zinātnieki norāda, ka patreizējā tīklošanās un sadarbība ar ārvalstīs esošiem Latvijas izcelsmes zinātniekiem vairāk notiek personiskā līmenī. Sadarbība diasporas zinātniekiem lielākoties izveidojas vai pat dabiski turpinās ar institūcijām Latvijā, kurās viņi ir strādājuši vai mācījušies iepriekš (31%). Bieži vien sadarbība izveidojusies, pateicoties bijušo kolēģu, paziņu vai draugu uzaicinājumam (26%). 15% ir satikušies kādā seminārā, konferencē vai citā pasākumā, apliecinot tīklošanās pasākumu nozīmi, un tikai 13% apzināti meklēja un atrada sadarbības partneri Latvijā. Tātad – izšķirošu lomu sadarbīabs izveidē spēlē sociālie tīkli. Visbiežāk Latvijas zinātnes diasporas iesaiste izpaužas kā uzstāšanās konferencēs Latvijā (to pēdējo divu gadu laikā darījuši 38% no tiem 51% respondentu, kas vispār sadarbojas ar Latvijas zinātniekiem), vieslekciju vai kursu lasīšana (37%), individuāla iesaiste Latvijas zinātnieku realizētos projektos (34%), kopīgu publikāciju sagatavošana ar Latvijas zinātniekiem (34%) un Latvijas zinātnieku veikuma popularizēšana, iepazīstinot ar to ārvalstu kolēģus (30%). 20–24% palīdzējuši – iepazīstinot Latvijas zinātniekus ar ārvalstu zinātniekiem, grantu pārvaldītājiem vai uzņēmumiem; palīdzot īstenot studentu un zinātniskā personāla mobilitāti; sadarbojoties ar Latvijas institūcijām kopīgos grantu pieteikumos, kā arī vadot un recenzējot Latvijas studentu zinātniskos darbus. 15% ir palīdzējuši nodibināt sadarbību starp Latvijas un ārvalstu zinātniskajām institūcijām. Pētījums arī apliecina zinātnes diasporas gatavību iesaistīties sadarbībā ar Latvijas zinātniekiem. Tikai 5% zinātnes diasporas pārstāvju norāda, ka viņus šāda sadarbība neinteresē. Daudz vairāk, nekā to dara šobrīd, būtu gatavi vadīt un recenzēt Latvijas studentu darbus (42%). Taču visizteiktākā neizmantotā iespēja ir Latvijā administrēto projektu vērtēšana: tajā šobrīd iesaistīti tikai 3,4% (7% no tiem, kuri sadarbojas), bet būtu gatavi iesaistīties 39% diasporas zinātnieku. Līdzīgi, šobrīd tikai 2,7% diasporas zinātnieku (5% no tiem, kuri sadarbojas) ir kādas Latvijas organizācijas (akadēmiskās, valsts, privātās) vadības locekļi vai konsultanti, bet par tādiem būtu gatavi kļūt 31%. diasporas zinātnieku. 19% būtu gatavi kļūt par kāda Latvijā izdota zinātniska žurnāla redaktoru kolēģijas locekli. Līdzīgi, ļoti vāji izmantota iespēja ir arī zinātnes diasporas iesaiste zinātnisku monogrāfiju recenzēšanā: to šobrīd ir darījuši 5% diasporas pārstāvju, bet būtu gatavi darīt – 35%. Arī vadīt un recenzēt studentu darbus diasporas zinātnieki varētu daudz vairāk nekā šobrīd (42% salīdzinājumā ar 10%). Ar iekārtu iegādi vai piekļuvi pētniecības iekārtām diasporas zinātnieki parasti palīdzēt nav gatavi.

Sadarbību veicinošie un kavējošie faktori

Kā galvenos iemeslus, kas kavē veidot ciešāku sadarbību ar zinātniekiem un institūcijām Latvijā, diasporas zinātnieki min to, ka trūkst informācijas par viņu jomā strādājošiem zinātniekiem Latvijā (35%) un ka viņi neredz ieinteresētību no Latvijas zinātniski pētniecisko un akadēmisko institūciju puses (33%). Starp citiem iemesliem minēta zema Latvijas zinātnisko institūciju atpazīstamība un prestižs (22%), sliktas prasmes, zems tehnoloģiskais līmenis (15%), nesaskata šādas sadarbības lietderību (19%). 17% norāda, ka Latvijā nav konkrētajā jomā strādājošu zinātnieku. Padziļinātajās intervijās izgaismojas arī tādi iemesli kā: nepietiekams laika resurss un noslogotība savā pamata darbavietā; neskaidrība par iespējamu finansējumu dažādu aktivitāšu īstenošanai; pētnieka personīgās rakstura iezīmes, kas saistītas ar ierobežotu vēlmi komunicēt. No remigrējušo zinātnieku puses, galvenie šķēršļi tīklošanās un sadarbības īstenošanā ar ārvalstīs strādājošiem kolēģiem ir gan personiski, gan institucionāli: nepietiekams laika resurss; finansējuma trūkums, lai reāli īstenotu sadarbības aktivitātes, t.sk. vieslekciju un dalības starptautiskās konferencēs apmaksāšana; nepietiekama informācija par Latvijas zinātniekiem ārvalstīs; vietējo kolēģu pretestība (konkurences izjūta); iztrūkstoša izpratne un atbalsts aktivitāšu īstenošanā institucionālā līmenī. Kā galvenos iemeslus vēlmei sadarboties diasporas zinātnieki min, ka vēlas dalīties ar savām ārvalstīs gūtajām zināšanām un prasmēm, kas varētu būt noderīgas Latvijā. Par lielāko ieguvumu no sadarbības ar zinātniekiem un zinātniski pētnieciskajām/akadēmiskajām institūcijām Latvijā, diasporas zinātnieki uzskata iespēju saglabāt saikni ar Latviju (74%), kā arī palīdzēt un atbalstīt Latvijas zinātnes attīstību (70%). 48% kā ieguvumu saskata būt informētam par notiekošo Latvijā un Latvijas zinātnē. Citi biežāk minētie ieguvumi ir: iespēja popularizēt savu darbu Latvijā (39%), noorganizēt pētnieciskas un akadēmiskas vizītes uz Latviju (36%). Tikai 3% uzskata, ka no šādas sadarbības nav nekādu ieguvumu. Kā zinātnieku tīklošanos un sadarbību veicinoši faktori un pasākumi, kurus varētu īstenot vai atbalstīt valsts vai augstskolas, tika minēti arī zinātniski kongresi, pievilcīgāks atalgojums Latvijas zinātniekiem, ilglaicīgas garantijas, nelieli granti pētījumiem, kas tiek īstenoti kopā Latvijas un diasporas zinātniekiem ārvalstīs.

Tīklošanas instrumenti

Pētījums liecina, ka diasporas zinātniekiem ir ļoti maz informācijas par norisēm, procesiem un sasniegumiem zinātniskajā vidē Latvijā, kā arī šiem pētniekiem nav informācijas par LZP ekspertu datubāzi vai Nacionālās zinātniskās darbības informācijas sistēmu Latvijā. Diemžēl lielākā daļa (57%) respondentu atzīst, ka nav informēti par Latvijā pieejamo grantu finansējumu, un vēl 22% par to ir vāji informēti. Tikai 7% ir labi vai samērā labi informēti. Tikai 12% ir kādreiz piedalījušies Pasaules latviešu zinātnieku kongresā. Diasporas zinātnieku informētība par savā jomā strādājošiem zinātniekiem Latvijā un viņu pētījumiem ir vāja: 20% par to nezina neko vai gandrīz neko, un 24% – samērā maz. Tikai katrs trešais (32%) par Latvijā strādājošiem savas jomas zinātniekiem zina samērā vai ļoti daudz.

Turpinājums – 3.lpp.

Turpinājums no 2.lpp.

69% respondentu labprāt uzzinātu vairāk par savā jomā strādājošiem zinātniekiem Latvijā, bet tikai 11% tas noteikti neinteresē. Attiecīgi gan diasporas, gan remigrējušie zinātnieki norādīja, ka pozitīvi vērtējama būtu atvērta datu bāze, kurā būtu pieejama informācija par gan Latvijā, gan ārzemēs strādājošiem Latvijas izcelsmes zinātniekiem. Viedoklis par to, vai nepieciešama zinātnieku tīklošanās platforma vai nē, atšķiras. Lielākā daļa (58%) diasporas zinātnieku uzskata, ka šāda mājas lapa Latvijas izcelsmes zinātniekiem būtu nepieciešama. 16% uzskata, ka tāda nav vajadzīga, bet 26% šajā jautājumā nav sava viedokļa. Runājot par tīklošanās platformas formu, visvairāk zinātnieku (35%) uzskata, ka būtu nepieciešama atsevišķa mājas lapa šim mērķim, 10% domā, ka tā varētu būtu grupa *Linkedin*, 10% – grupa kādā akadēmiskā portālā, 9% – sadaļa IZM vai LZA mājas lapā, 7% – *Facebook* grupa. Arī ekspertu grupā daži uzskatīja, būtu vēlams, lai tā būtu jauna tīklošanās platforma, bet citi, to redzēja labāk iesaistītu jau esošajās. Daļa ekspertu saistībā ar datu bāzes izveidi jau atsaucas uz IZM veidoto Nacionālo zinātniskās darbības informācijas sistēmu (NZDIS), taču tās funkcijas ir atšķirīgas un neietver zinātnes diasporu. Apkopojot pētnieku viedokļus par tīklošanās platformā un datubāzē iekļaujamo informāciju, izkristalizējas, ka nepieciešama būtu gan informācija par vietējo vai ārvalstīs dzīvojošu zinātnieku, viņa pētījuma jomām, aktuāliem projektiem, publikācijām, gan vispārēju zinātniekiem svarīgu informāciju, kā piemēram, aktuālajiem grantu konkursiem, akadēmiskajiem darba sludinājumiem, stipendijām, konferenču un rakstu uzsaukumiem, ievērojamākiem sasniegumiem u.c. Papildus ieteikumi: svarīgi, lai tīklošanās platformas tiktu moderētas, jo tās nelietojot par tām aizmirst un tās nav aktīvas (var izmantot vēstkopas aktivizēšanai); pamatā vajadzētu būtu nozaru pieejai, piemēram sadaļa "Statistika", kur apakšā ir visi šajā zinātnes nozarē strādājošie vietējie, t.sk. remigrējušie, un ārvalstīs esošie zinātnieki; iekļaujot uzņēmējus datubāzē, platforma var kļūt pārāk plaša un zaudēt zinātnisko fokusu; informācijai būtu jābūt ne tikai latviešu valodā, bet arī angļu, jo ir Latvijas izcelsmes zinātnieki, kas latviski nerunā un platformu izmantot būtu arī iespējams tiem ārvalstu zinātniekiem, kuri savos pētījumos fokusējas uz Baltijas valstīm vai Austrumeiropu; katrā institūcijā ir nepieciešams atbildīgais cilvēks, kurš ar šādu platformu darbosies un par šādu platformu stāstīs; tīklošanās un komunikāciju platforma varētu sniegt arī informāciju tiem, kas apsver domu par atgriešanos, piemēram, par darba sludinājumiem, atgriešanās formalitātēm, utt.; nepieciešams nodrošināt vietnes informācijas pastāvīgu atjauninināšanu, jo vietne būs laba tikai tad, ja tajā būs visaktuālākā informācija.

Arī par iespējamu zinātnieku tīklošanās platformas administrēšanu ne zinātniekiem, ne ekspertiem nav vienota skatījuma. Tiek piedāvāti dažādi varianti, piemēram, ka tās varētu administrēt gan lielāko universitāšu konsorcijs, gan valsts līmeņa zinātnes pārvaldes institūcijas, t.sk. LR Izglītības un zinātnes ministrija, gan VIAA vai arī LZA. Tīklošanās grupas sociālajos tīklos varētu administrēt nevalstiskais sektors. Apsverot jautājumu par administrējošo organizāciju, respondenti norāda uz vairākiem kritiskiem momentiem – konkurenci starp augstskolām un LZA ierobežoto kapacitāti.

SECINĀJUMI UN IETEIKUMI

Balstoties uz sniegto pārskatu par zinātnes diasporas jēdziena izpratni, iespējamo tās lomu, citu valstu pieredzi un līdzšinējo situāciju Latvijā, tiek sniegtas sekojošas rekomendācijas rīcībpolitikai, kas vērsta uz sadarbību ar zinātnes diasporu: (1) Rīcībpolitikas veidošanu ir svarīgi sākt ar precīzu problēmas diagnozi. Problēma ne vienmēr ir tā, ka Latvijas zinātnieki dodas strādāt uz citām valstīm, jo starptautiskā mobilitāte jau vēsturiski ir bijusi svarīga augstas kvalitātes zināšanu radīšanas un aprites priekšnoteikums. Galvenā problēma ir, ka maz zinātnieku (gan Latvijas, gan ārvalstu) vēlas ierasties strādāt Latvijā vai sadarbojas ar Latvijā strādājošiem zinātniekiem starptautisku koppublikāciju gatavošanā. Lai padarītu Latvijas zinātniskās institūcijas interesantas Latvijas un citu valstu zinātniekiem ārvalstīs un tās spētu sekmīgi piedalīties globālajā intelektuālā darbaspēka apritē, zinātnes diasporas politikai ir jābūt daļai no sistēmiskas akadēmiskās rekrutācijas, karjeras, finansējuma un internacionalizācijas reformas. (2) Kā rāda līdzšinējie pētījumi un līdz šim apzinātās zinātnes diasporas attieksme, tās atgriešanās nav vienīgā iespēja, kā sadarboties ar zinātnes diasporu. Iespējama dažādu formu attālināta sadarbība, kas jāapsver, plānojot zinātnes diasporas politiku. (3) Svarīga ir sadarbība starp dažādām rīcībpolitikas jomām – ārpolitiku un zinātnes politiku – un laba izpratne par zinātnes diasporas un starptautiskās mobilitātes specifiku, kas nozīmīgi atšķiras no daudzām citām profesijām. (4) Veidojot Latvijas zinātnes diasporas tīklu un sadarbības pasākumus, jāatrod līdzsvars starp zinātniskās kopienas pašorganizēšanos un valsts institūciju atbalstu. Citu valstu zinātnes diasporas tīklu pieredze rāda, ka sekmīgai šādu organizāciju darbībai ilgtermiņā ir nepieciešama gan pašu zinātnieku inicitatīva un brīvprātīgais darbs, gan zināms atbalsts no izcelsmes valsts vēstniecībām, ministrijām un zinātnes organizācijām. (5) Latvijas zinātnes diaspora ietver gan pēc Latvijas okupācijas emigrējušos zinātniekus un viņu pēctečus, gan tos, kuri Latviju atstājuši pēdējos 20 gados. Tā ir veidojusies dažādos vēsturiskos apstākļos un ietver dažādas paaudzes. Sekmīgai rīcībpolitikas veidošanai var noderēt gan agrāko trimdas zinātnieku organizāciju darbības izvērtējums, gan arī inovatīvi risinājumi, kas spētu apvienot dažādas Latvijas zinātnes diasporas paaudzes. (6) Zinātnes diasporas iniciatīvās ir nepieciešams apvienot augstu starptautiska līmeņa zinātnisko kvalitāti ar pētnieku nacionālās piederības izjūtu un izvairīties no situācijām, ka nacionālā piederība dominē pār zinātniskās kvalitātes kritērijiem. (7) Veidojot pasākumus sadarbībai ar zinātnes diasporu, jāparedz mehānismi to monitoringam un ietekmes izvērtēšanai, ņemot vērā to, ka ne visām aktivitātēm, piemēram, sadarbības tīkliem var viegli noteikt tiešu ietekmi. (8) Šajā ziņojumā aplūkotas Eiropas valstu aktivitātes zinātnes diasporas jomā, kas var būt noderīgas Latvijai, jo konteksts ir līdzīgs. Ņemot vērā, ka pašlaik dinamiski akadēmiskie centri veidojas tādos reģionos kā Tuvie Austrumi un Āzija, ir vēlams sekot arī globālajiem procesiem šajā jomā, jo tie var ietekmēt Latvijas (un Eiropas) iespējas piesaistīt augsti kvalificētu darbaspēku.

Inta Mieriņa, Inga Ulnicāne,
Anete Vingre, Laura Bužinska, Aija van der Steina,
LU Diasporas un migrācijas pētījumu centrs

Izmantotā literatūra

Gaillard, J., A–M. Gaillard and V.V. Krishna (2015) Return from Migration and Circulation of Highly Educted People: The Never–ending Brain Drain. *Science, Technology & Society.* 20(3): 269–278.

Meyer, J–N. and M. Brown (1999) Scientific Diasporas: A New Approach to Brain Drain. *UNESCO: Discussion Paper* No.41.

Technopolis group (2014) *Latvia. Innovation System Review and Research Assessment Exercise: Final Report*.

Tejada, G. Vi.Varzari and S.Porcescu (2013) Scientific diasporas, transnationalism and home–country development: evidence from a study of skilled Moldovans abroad. *Southeast European and Black Sea Studies*. 13(2): 157–73.

LATVIJAS ZINĀTNIEKU SAVIENĪBĀ

Turpinājums no 1.lpp.

LZS valdes priekšsēdētājs Uldis Grāvītis iepazīstināja ar saņemto Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbierības (LIZDA) vēstuli, kas adresēta Izglītības un zinātnes ministrijai, Ekonomikas ministrijai un Valsts kancelejai (nosūtot to informācijai arī Latvijas Zinātņu akadēmijai, Latvijas Zinātnes padomei u.c.) un saucas **"Iebildumi pret MK noteikumu projektu "Saraksts ar specialitātēm (profesijām), kurās prognozē būtisku darbaspēka trūkumu un kurās darbā Latvijas Republikā var tikt uzaicināti ārzemnieki""**, iebilstot pret to, ka sarakstā minētas profesijas "vadošais pētnieks", "pētnieks", "zinātniskais asistents" kā tādas, ko nav iespējams aizpildīt pašu spēkiem. "Tie ir zinātniskajās institūcijās vēlēti akadēmiski amati, kuros netiek saņemts adekvāts atalgojums, jo Latvijā jau ilgstoši netiek nodrošināts bāzes finansējums atbilstoši Zinātniskās darbības likuma normām" (citāts). Ja tiks nodrošināts likumā paredzētais zinātnes finansējums un līdz ar to adekvāts zinātnieku atalgojums, nebūs nekāda nepieciešamība vidējās un zemākās kvalifikācijas zinātniekus (pētniekus, zinātniskos asistentus) meklēt ārzemēs un arī viens otrs augstas raudzes ārzemēs strādājošs zinātnieks padomās, vai nebūtu laiks atgriezties dzimtenē. Kā piebilda U. Grāvītis, MK iecerētais projekts runā pretī arī pēcdoktorantūras grantu projektam, kas paredz, ka jaunais zinātņu doktors pēc granta termiņa izbeigšanās paliek strādāt savā zinātniskajā kolektīvā kā pilntiesīgs zinātnieks ar pienācīgu atalgojumu. I. Bondare pieļauj, ka MK iecerētie noteikumi domāti aizbraukušo zinātnieku atgriešanai Latvijā, bet U. Grāvītis pamatoti jautā, kādēļ sarakstā paredzēts iekļaut jau zinātnieku zemākos līmeņus – pētniekus un zinātniskos asistentus, kuru trūkums nebūtu vērojams, ja tiem varētu nodrošināt pienācīgu atalgojumu? Arī I. Bondare piekrīt, ka LIZDA prioritārajai prasībai valdībai jābūt zinātniskās darbības apmaksas sistēmas sakārtošanai, kas arī ir minēts attiecīgajā vēstulē. LZS valde nolemj LIZDA vēstuli atbalstīt un vajadzības gadījumā piedalīties noteikumu projekta atkārtotā izskatīšanā.

Kā jau nolemts, Latvijas Zinātnieku savienības konference, kurā pārskatu sniedz iepriekšējā padome un valde un notiek jaunas vadības vēlēšanas, paredzēta **2018. gada 10. maijā plkst. 14.00 Latvijas Zinātņu akadēmijas Portretu zālē.** Līdz nākošajai LZS Valdes sēdei š.g. 22. martā jābūt precizētam LZS biedru sarakstam. Tad arī tiks lemts par dažiem konferences darbības nodrošināšanas tehniskajiem jautājumiem. I. Bondare ierosina jaunas LZS padomes un valdes vēlēšanām atļaut balsot elektroniski. Aivars Āboltiņš paskaidro, ka LZS statūti to pieļauj.

Apspriežot dažādus jautājumus, LZS valde uzdeva A. Āboltiņam nākošajā Radošo savienību padomes sēdē noskaidrot, vai atsevišķi LZS biedri, kuri paralēli nav citu radošo savienību biedri, bet kuru darbi atbilst to profilam, vajadzības gadījumā nevarētu lūgt šo savienību atbalstu materiālas palīdzības saņemšanai atbilstoši Radošo personu un radošo organizāciju likumam.

LZS sēdē uz rekomendāciju un ietikumu pamata tika uzņemti jauni biedri: Aija Eglīte, Liene Kanceviča, Jānis Lāceklis–Bertmanis, Tatjana Rubina, Jānis Palabinskis, Natālija Sergejeva, Svetlana Atslēga

Z.K.

TIESĪBU ZINĀTNES NOZĪME TIESISKAS VALSTS IZVEIDĒ, NOSTIPRINĀŠANĀ UN ATTĪSTĪBĀ

Turpinājums no 1.lpp.

Akcentējot nozīmīgākos no ietekmes izpausmes virzieniem, var norādīt: pirmkārt, tiesībzinātnieku viedokļa uzklausīšanu tiesību normu un to grozījumu pieņemšanas procesos, kas var izpausties gan to iesaistīšanā dažādās likumprojektu izstrādes darba grupās, atsauksmju par likumprojektiem sagatavošanā, viedokļu attēlojumā iespējamās sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojumos (anotācijās), uzklausīšanā Saeimas sēdēs utt., un, otrkārt, tiesību zinātnes (doktrīnas) kā palīgavota izmantošanu tiesību piemērošanas procesā. Pirmais virziens ilustratīvi spilgti raksturots 2014. gada publikācijā par tiesību zinātnes lomu likumdevēja darbā[2], savukārt otrais – publikācijā par tiesību zinātnes nozīmi tiesu praksē[3]. Var atzīt, ka laika periodā kopš šo publikāciju tapšanas tiesību zinātnes autoritāte un praktiskā piemērošana nav mazinājusies, bet gluži pretēji – arvien pieaug. To apstiprina gan arvien plašāka zinātnes atziņu izmantošana likumprojektu anotācijās, kā arī atsaukšanās uz doktrīnas atziņām tiesībpiemērošanas praksē. Tāpat, pateicoties arvien biežāk izskanējušiem aicinājumiem tiesībzinātniekiem aktīvāk un drosmīgāk iesaistīties prakses gadījumu izpētē[4], prognozējami plašāku izplatību gūs arī vēl kāds virziens – tiesībpiemērošanas prakses apkopošana un pamatota kritika nolūkā novērst nepareizas prakses veidošanos (šāds virziens pastāv jau šobrīd, taču, jāatzīst, varētu būt plašāks). (..)

Atzīstams, ka līdzšinējie sasniegumi vērtējami visai pozitīvi. Neraugoties uz pavisam niecīgo valstisko atbalstu juridiskajai pētniecībai, pētījumi notiek, par to rezultātiem tiek ziņots konferencēs, tiek izdotas grāmatas un cita veida publikācijas, kas gūst plašu atpazīstamību un citējamību. Visai konspektīvā veidā raksturojot mūsdienu tiesību zinātnes galvenos sasniegumus[5], izpausmes virzienus, var sacīt, ka tie "pārklājuši" faktiski visu tiesību zinātņu apakšnozaru klāstu, bez pienācīgas uzmanības neatstājot gandrīz nevienu. Būtiskāk atzīt, ka ir nodrošināta Latvijas tiesiskās sistēmas transformācija no sociālistiskās tiesību sistēmas uz Rietumu tiesību lokam piederīgu demokrātisku tiesisku valsti. Ar nozīmīgu tiesību zinātnes atbalstu radušās un attīstījušās tādas tiesību apakšnozares kā komerctiesības, ES tiesības, datu aizsardzības tiesības, pacientu tiesības u.c., pilnībā reformētas administratīvās tiesības, būtiski pārveidotas krimināltiesības, daļa civiltiesību, visa veida procesuālās tiesības u.c., reformas noslēgumam tuvojas administratīvo pārkāpumu tiesību pilnveide.

Lielā pieredze, kas gūta, salīdzinoši neilgā laika posmā spējot fundamentāli pārskatīt tiesību sistēmas pamatus, pārveidot būtiskākās tiesību nozares no viena tiesību loka uz citu, pēcāk strauji saskaņojot nacionālās tiesības ar ES prasībām, ir tas apstāklis, kas var būt interesants arī starptautiskajā arēnā un nodrošināt mūsu zinātniekiem atpazīstamību ārpus Latvijas robežām. (..)

Kaut arī juridiskā zinātne lielā tās daļā raksturojama kā izteikti nacionāla, līdz ar to tās lielākie sasniegumi gluži objektīvi un pamatoti saistāmi ar Latviju, tomēr Latvijas tiesību zinātne nav izolēta un tās zinātnieki pazīstami ne tikai vietējā, bet arī starptautiskā mērogā. Starptautiskās sadarbības un atpazīstamības veicināšana izpaudusies dažādās formās. Zinātnieki ir aktīvi iesaistījušies dažādos savas jomas zinātniskos tīklojumos. Piemēram, Latvijas Universitātes Juridiskās fakultātes profesors Jānis Lazdiņš un profesore Sanita Osipova ir Baltijas reģiona tiesību vēsturnieku foruma biedri; docents Jānis Pleps – Centrālās un Austrumeiropas tiesību teorijas tīkla un Centrālās un Austrumeiropas tiesību zinātnieku tīkla biedrs; asoc.prof. Anita Rodiņa ir publiski analītiskā centra "*Constitutional Culture*" dibinātāja un locekle (Azerbaidžāna), Eiropas Publisko tiesību grupas locekle un zinātniskās padomes locekle; profesors Ringolds Balodis ir Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas Demokrātisko institūciju un cilvēktiesību biroja eksperts reliģijas brīvības jautājumos Kazahstānā, Uzbekistānā, Ukrainā, Kirgizstānā; profesore J. Briede ir arī *ad hoc* tiesnese Eiropas Cilvēktiesību tiesā; profesore K. Strada–Rozenberga – Eiropas Krimināltiesību zinātnieku tīkla biedre. Latvijā aktīvi tiek rīkotas starptautiskās zinātniskās konferences. Arvien pieaug publicēšanās ārvalstu un starptautiskos izdevumos un, kas nozīmīgi, arī monogrāfiska līmeņa darbu izdošana starptautiskās izdevniecībās. Šeit kā svarīgu pēdējo gadu sasniegumu var minēt, piemēram, J. Rozenfelda, D. Oses un M. Oša kopdarbu "Pierādījumi civillietās – Latvija"[6], V. Mantrova monogrāfiju "Ģeogrāfiskās izcelsmes norādes Eiropas Savienības tiesībās. Teorija un prakse"[7], kura bija viena no LZA 2015. gada zinātnisko sasniegumu balvas laureātēm[8], kā arī vairāku Latvijas tiesībzinātnieku sadarbībā ar Lietuvas un Igaunijas tiesībzinātniekiem tapušo *Springer* apgādā izdoto grāmatu "Baltijas valstu tiesības".[9] Sagaidāms, ka, ņemot vērā jurisprudences nacionālā rakstura mazināšanos, vietējo zinātnieku starptautiskās autoritātes un pieredzes pieaugumu, Latvijas tiesībzinātnieku pētījumi arvien vairāk iemantos arī starptautisko atpazīstamību un nozīmi.

Dr.iur. **Ārija Meikališa**,
LZA korespondētājlocekle,
LU Juridiskās fakultātes profesore

[1] Tuvāk sk. Balodis, R. *Latvijas Republikas Satversmes ievads. Latvijas Republikas Satversmes komentāri. Ievads. I nodaļa. Vispārējie noteikumi.* Rīga: Latvijas Vēstnesis, 2014, 91.–135. lpp.

[2] Āboltiņa, S., Pleps, J. Tiesību zinātnes loma likumdevēja darbā. Jurisprudence un kultūra: pagātnes mācības un nākotnes izaicinājumi. *LU Juridiskās fakultātes 5. starptautiskās zinātniskās konferences rakstu krājums*. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 2014, 20.–21.lpp.

[3] Bičkovičs, I., Strada–Rozenberga, K. Latvijas tiesību doktrīnas nozīme tiesu praksē. Turpat, 27.–45. lpp.

[4] Sk., piemēram, Neimanis, J. Tiesneša atvērtība informācijai. *Jurista Vārds*, 2017, 26. jūn., Nr. 27 (981), 25. lpp.; Jurcēna, L. Kritika: tiesu varas autoritātes stiprinātāja un tiesnešu neatkarības veicinātāja. Turpat, 10.–17. lpp.

[5] Rakstā atspoguļojumu guvusi informācija, ko par atbilstošās tiesību zinātnes apakšnozares sasniegumiem snieguši LU Juridiskās fakultātes katedru vadītāji prof. K. Strada–Rozenberga, asoc.prof. A. Kārkliņa, asoc.prof. J. Kārkliņš, doc. J. Pleps un doc. A. Buka.

[6] Rozenfelds, J., Ose, D., Osis, M. Evidence in civil law – Latvia. Lex Localis, 2015. Pieejams: http://books.lex–localis.press/index.php/LexLocalisPress/catalog/book/34.

[7] Mantrov, V. EU Law on Indications of Geographical Origin. Theory and Practice. Germany, Springer–Verlag, 2014.

[8] Sk. Ievērojamākie sasniegumi Latvijas zinātnē 2015. gadā. Pieejams : http://www.lza.lv/index.php?option=com_content&task=view&id=3008&Itemid=87.

[9] *The Law of the Baltic States*. Eds Kerikmäe, T., Joamets, K., Pleps, J., Rodiņa, A., Berkmanas, T., Gruodytė, E. Springer, 2017.

IN MEMORIAM

ZIGMS ZINKEVIČS

(04.01.1925.–20.02.2018.)

Skumjās paziņojam, ka šī gada 20. februārī 94 gadu vecumā miris Viļņas Universitātes profesors, Latvijas Zinātņu akadēmijas ārzemju loceklis Zigms Zinkevičs (dzimis 1925. gada 4. janvārī Jodošos). Viņš bija daudzu lituānistu un baltistu skolotājs, autoritāte, pasaulē labi pazīstams Lietuvas humanitāro zinātņu pārstāvis.

Mēs esam zaudējuši pasaulslavenu lituānistu un baltistu, lietuviešu valodas vēsturnieku, dialektologu, onomastu, vairāku ārvalstu zinātņu akadēmiju locekli, vairāku universitāšu goda doktoru. Zigms Zinkevičs izglītību ieguva Viļņas (Valsts) universitātē, kas kļuva arī par viņa galveno darba vietu, kur viņš nostrādāja līdz 1994. gadam. Šeit Zigms Zinkevičs bija Vēstures un filoloģijas fakultātes prodekāns, Lietuviešu valodas un Baltu filoloģijas katedras vadītājs, profesors; šeit viņš radīja nozīmīgākos zinātniskos darbus, šeit izaudzināja vairākas lietuviešu valodnieku paaudzes, kas strādā gan daudzās Lietuvas augstākajās mācību iestādēs un zinātniskajās institūcijās, gan ārvalstu universitātēs.

Fenomenālais talants, daudzpusība un darbaspējas – tās ir profesora raksturīgākās īpašības un, protams, cilvēciskais valdzinājums.

Lietuviešu valodniecības un baltistikas pētījumus Zigms Zinkevičs ir bagātinājis ar 15 vērtīgām monogrāfijām, tostarp 7 apjomīgiem lietuviešu valodas vēstures sējumiem, vairākiem simtiem zinātnisku rakstu, kā arī plašai sabiedrībai domātām populārzinātniskām publikācijām un neaizmirstamām un aizraujošām lekcijām. Pateicoties profesoram Zigmam Zinkevičam, Viļņa pēckara okupācijas laikā kļuva par pasaules baltistikas centru. Būdams Lietuvas izglītības un zinātnes ministrs (1996–1998), viņš ir devis ieguldījumu arī augstākās izglītības un zinātnes attīstībā. Viņam līdz pat mūža pēdējām dienām interesēja lietuviešu valodniecības, izglītības un kultūras stāvoklis, augstākās izglītības reforma.

Zigma Zinkeviča zinātniskā darbība un sabiedriskā aktivitāte novērtēta ar Lietuvas un ārvalstu apbalvojumiem, goda nosaukumiem. 1995. gadā viņš ir ievēlēts arī par Latvijas Zinātņu akadēmijas ārzemju locekli.

Līdzjūtība Zigma Zinkeviča kolēģiem un tuviniekiem!

Latvijas Zinātņu akadēmija

LZA NODAĻĀS

HUMANITĀRO UN SOCIĀLO ZINĀTŅU NODAĻA

Izraēlas dokumentālās filmas "Atmiņu lādes" demonstrēšana Latvijas Zinātņu akadēmijā

Otrdien, 6. marta pēcpusdienā Latvijas Zinātņu akadēmijas Sēžu zālē, klātesot LZA locekļiem, darbiniekiem un citiem interesentiem, notika Izraēlas režisora Borisa Mafcira dokumentālās filmas "Atmiņu lādes" (*Drawers of Memory*) noskatīšanās. Pirms dokumentālās filmas demonstrēšanas šī pasākuma iniciators – LZA goda doktors Leo Dribins – teica nelielu uzrunu, kurā iepazīstināja ar tās režisora personību un filmas tapšanas ieceri.

Filmas režisors Boriss Mafcirs līdz 1971. gadam ir dzīvojis Rīgā. Par vēlmi izbraukt no Padomju Savienības viņš apsūdzēts par dalību cionistu kustībā un zināmu laiku pavadījis VDK pagrabos Stabu ielā.

Dokumentālā filma ir daļa no režisora īstenotā starptautiskā projekta. Tā veltīta holokaustā Latvijā bojāgājušo piemiņai. "Atmiņu lādēs" atklāti Latvijas Nacionālajā vēstures arhīvā realizētā projekta ietvaros trīs arhīva darbinieču neatlaidīgie centieni noskaidrot, izpētīt un nosaukt vārdā līdz šim anonīmos holokausta upurus. Lādes saturu papildināja holokausta liecinieku, t.sk. LZA goda doktoru Marģera Vestermaņa un Leo Dribina stāstījumi. Filmēšanas grupa strādāja vairākās Latvijas pilsētās – Kuldīgā, Talsos, Liepājā, Preiļos, Ludzā, Bauskā, Rīgā, izzinot kā tajās tiek uzturēta atmiņa par ebreju klātbūtni pilsētā un viņu traģisko likteni. Filmā parādīts ir arī jomas ekspertu viedoklis – muzeja "Ebreji Latvijā" direktors Iļja Ļenskis iedziļinājās ebreju vēstures Latvijā jautājumos, bet LU Sociālo zinātņu fakultātes docents Didzis Bērziņš vērtēja holokausta piemiņas aspektus mūsdienu sabiedrībā.

Filma ieskaņota angļu, latviešu, krievu un vācu valodā, subtitri – latviešu valodā.

Papildu informāciju par režisoru un viņa filmu projektiem atrodama: http://www.holocaustinussr.com/films-en/.

Ilze Boldāne-Zeļenkova

LATVIJAS ZINĀTNES PADOMES EKSPERTA TIESĪBU PIEŠĶIRŠANAS KĀRTĪBA

Turpinājums no 1.lpp.

3.1. Dabaszinātņu, inženierzinātņu un tehnoloģiju, medicīnas un veselības zinātņu, lauksaimniecības, meža un veterinārās zinātnes nozarēs vismaz trīs 2.1. punktā noteiktās publikācijas. Kandidāta zinātniskie darbi vismaz vienu reizi ir citēti citu autoru darbos, kuri indeksēti datu bāzēs SCOPUS vai Web of Science (Hirša indekss 2 datu bāzēs SCOPUS vai Web of Science bez pašcitēšanās nav mazāks par 1; tas attiecināms uz visiem autora publicētajiem rakstiem neierobežotā laika periodā).

3.2. Sociālo zinātņu nozarēs jāatbilst vienai no sekojošām prasībām:

3.2.1. vismaz trīs 2.2. punktā noteiktās publikācijas,

3.2.2. vismaz divas 2.2. punktā noteiktās publikācijas un viena 2.4. punktā noteiktā monogrāfija.

3.3. Humanitāro zinātņu nozarēs jāatbilst vienai no sekojošām prasībām:

3.3.1. vismaz trīs 2.2. punktā noteiktās publikācijas,

3.3.2. vismaz divas 2.2. punktā noteiktās publikācijas un viena 2.3. punktā noteiktā publikācija,

3.3.3. vismaz divas 2.2. punktā noteiktās publikācijas un viena 2.4. punktā noteiktā monogrāfija,

3.3.4. vismaz viena 2.2. punktā noteiktā publikācija un viena 2.3. punktā noteiktajā publikācija un viena 2.4. punktā noteiktajā monogrāfija.

4. Ja kandidāts kandidē uz eksperta tiesībām vairākās zinātņu nozarēs, tad kandidāts pēdējo triju gadu laikā ir autors vismaz trim atšķirīgiem rezultātiem katrā zinātņu nozarē.

5. Kandidāts Nacionālajā Zinātniskās darbības informācijas sistēmā (turpmāk – Informācijas sistēma) aizpilda pieteikuma formu un sniedz par sevi sekojošas ziņas vai šīm ziņām jābūt pieejamām informācijas sistēmā:

5.1. vārdu, uzvārdu;

5.2. personas kodu;

5.3. zinātnes nozari, kurā vēlas saņemt eksperta tiesības;

5.4. ziņas par iegūto izglītību, obligāti norādot ziņas par doktora zinātnisko grādu vai tam pielīdzinātu zinātnisko kvalifikāciju;

5.5. rezultātus, kuri atbilst šīs kārtības 3. punkta prasībām;

5.6. trīs līdz septiņus zinātniskās darbības jomu raksturojošos atslēgvārdus (keywords)

6. Rezultātu, kuri nav iekļauti SCOPUS vai Web of Science datu bāzēs vai kuru pilni teksti nav pieejami tīmeklī vai informācijas sistēmā, apliecināšanai iesniedz padomei rezultāta kopiju. Monogrāfijai iesniedz titullapas, prettitullapas, satura rādītāja un teksta pirmās lapas vai ievada kopijas.

7. Pieteikumu izvērtēšanai padome izveido Zinātniskās ekspertīzes komisiju (turpmāk – Komisija), kurā ir iekļauti dabaszinātņu, inženierzinātņu un tehnoloģiju, medicīnas un veselības zinātņu, lauksaimniecības, meža un veterinārā zinātņu, sociālo un humanitāro zinātņu nozaru pārstāvji. Komisiju izveido uz trīs gadu termiņu. Komisijas locekļu skaitu nosaka padome. Komisija no savu locekļu vidus ieceļ priekšsēdētāju un priekšsēdētāja vietnieku. Komisija pieņem lēmumus ar balsu vairākumu, ja balsis sadalās vienādi, izšķirošā ir komisijas priekšsēdētāja balss.

8. Padomes darbinieks kandidāta iesniegumu reģistrē un nodod izskatīšanai komisijai. Komisija viena mēneša laikā izskata kandidāta iesniegumu un sagatavo priekšlikumu par eksperta tiesību piešķiršanu kandidātam noteiktā zinātnes nozarē vai atteikumu piešķirt eksperta tiesības. Balstoties uz komisijas priekšlikumu, padome pieņem lēmumu par eksperta tiesību piešķiršanu kandidātam vai atteikumu piešķirt eksperta tiesības.

9. Pēc lēmuma pieņemšanas padome piecu darba dienu laikā informē kandidātu par eksperta tiesību piešķiršanu vai atteikumu, sniedzot pamatojumu.

APSTIPRINĀTS ar Latvijas Zinātnes padomes 2018. gada 15. janvāra rakstiskās procedūras lēmumu Nr. 19-1-1

AICINĀJUMS 2019. GADU NOTEIKT PAR LATVIJAS NACIONĀLĀS AUGSTĀKĀS IZGLĪTĪBAS UN ZINĀTNES SISTĒMAS SIMTGADES GADU

Augstākās izglītības padomes (AIP) aicinājumam visu 2019. gadu noteikt par Latvijas Nacionālās augstākās izglītības un zinātnes sistēmas simtgades gadu, nosakot augstāko izglītību un zinātni par 2019. gada prioritāti, kas š.g. 31. janvārī nosūtīts Latvijas valsts augstākajām amatpersonām, ir pievienojušās 14 vadošās nozares organizācijas, tostarp Latvijas Zinātņu akadēmija.

Papildu informācija: www.lza.lv

Aizstāvēšana

2018. gada 29. martā plkst. 14.00 Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskolā "RISEBA" 214. telpā, Rīgā, Meža ielā 3 notiks RISEBA promocijas padomes atklātā sēde, kurā

VALTERS BOLĒVICS

aizstāvēs promocijas darbu **"Pārvaldības ietekme uz ostu sniegumu"** doktora grāda vadībzinātnē iegūšanai.

Recenzenti: *Dr.oec*. Tatjana Vasiļjeva (RISEBA), *Dr.oec*. Konstantīns Didenko (RTU), *Dr. Teo* Notebūms (Theo Notteboom, Antverepenes Universitāte, Beļģija).

Ar promocijas darbu var iepazīties Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskolas "RISEBA" bibliotēkā, Rīgā Meža ielā 3, un ar darba kopsavilkumu elektroniskā veidā: www.riseba.lv.

***

2018. gada 12. aprīlī plkst.15.00 Rīgas Stradiņa universitātes (RSU) Medicīnas promocijas padomes atklātā sēdē Rīgā, Dzirciema ielā 16, Hipokrāta auditorijā

IEVA BĀGANTE

aizstāvēs promocijas darbu **"Deguna elpošanas funkcija un estētika bērniem ar vienpusēju caurejošu lūpas, alveolārā izauguma un augšlūpas šķeltni"**.

Recenzenti: *Dr.habil.med*. Aigars Pētersons (RSU); *Dr.med*. Rūta Care (RSU); *Ph.D*. Lins Zalecks (*Linas Zaleckas,* Viļņas universitāte, Lietuva).

Ar promocijas darbu varēs iepazīties RSU bibliotēkā, RSU mājaslapā www.rsu.lv.

***

2018. gada 24. aprīlī plkst. 14.30 LU Humanitāro zinātņu fakultātes (Visvalža ielā 4a, Rīgā) 402. auditorijā notiks LU Literatūrzinātnes, folkloristikas un mākslas zinātnes nozares promocijas padomes atklātā sēde, kurā disertāciju filoloģijas doktora grāda iegūšanai aizstāvēs

ILZE MILEIKO.

Promocijas darba tēma: **"Auglība tradicionālajā un mūsdienu kultūrā Latvijā"**.

Recenzenti: *Dr.habil.philol*. Janīna Kursīte – Pakule (Latvijas Universitāte); *Dr.philol*. Gatis Ozoliņš (Daugavpils Universitāte); *Dr. art*. Rūta Muktupāvela (Latvijas Kultūras akadēmija); *Dr.sc. soc*. Baiba Bela–Krūmiņa (Latvijas Universitāte).

Ar promocijas darbu var iepazīties LU Daudznozaru bibliotēkā un LU Humanitāro zinātņu fakultātes 304. telpā.

***

2018. gada 24. aprīlī plkst. 16.30 LU Humanitāro zinātņu fakultātes (Visvalža ielā 4a, Rīgā) 402. auditorijā notiks LU Literatūrzinātnes, folkloristikas un mākslas zinātnes nozares promocijas padomes atklātā sēde, kurā disertāciju filoloģijas doktora grāda iegūšanai aizstāvēs

IEVA ANČEVSKA.

Promocijas darba tēma: **"Latviešu dziedināšanas tradīcijas: teorētiskie un praktiskie aspekti"**.

Recenzenti: *Dr.art*. Valdis Muktupāvels (Latvijas Universitāte); *Dr. habil. art*. Juris Tālivaldis Urtāns (Latvijas Kultūras akadēmija); *Dr. hum*. Ernests Vasiļausks (Ernestas Vasiliauskas, Klaipēdas Universitāte).

Ar promocijas darbu var iepazīties LU Daudznozaru bibliotēkā un LU Humanitāro zinātņu fakultātes 304. telpā.

***

Rīgas Stradiņa universitātes Medicīnas promocijas padome 2018. gada 10. janvāra atklātā sēdē piešķīra LR medicīnas doktora zinātnisko grādu specialitātē – otorinolaringoloģija **GUNTAI SUMERAGAI**. Balsošanas rezultāti: par – 8, pret – 0, nederīgi biļeteni – 0.

***

Rīgas Stradiņa universitātes Medicīnas promocijas padome 2018. gada 15. janvāra atklātā sēdē piešķīra LR medicīnas doktora zinātnisko grādu specialitātē – iekšējā medicīna **ANATOLIJAM POŽARSKIM**. Balsošanas rezultāti: par – 9, pret – 0, nederīgi biļeteni – 0.

***

Rīgas Stradiņa universitātes Medicīnas promocijas padome 2018. gada 18. janvāra atklātā sēdē piešķīra LR medicīnas doktora zinātnisko grādu specialitātē – reimatoloģija **ANDAI KADIŠAI**. Balsošanas rezultāti: par – 7, pret – 0, nederīgi biļeteni – 0.

***

RTU Promocijas padome P–03 2018. gada 21. februāra sēdē piešķīra inženierzinātņu doktora zinātnisko grādu **PĀVELAM AKIŠINAM** mehānikas nozares polimēru un kompozītmateriālu mehānikas apakšnozarē. Balsošanas rezultāti: par – 8, pret – 0, nederīgi biļeteni – 0.

***

BSA Ekonomikas nozares un Reģionālās ekonomikas apakšnozaru promocijas padomes atklātā sēdē 2018. gada 22. februārī **GULSARA DJUSSEMBEKOVA** (*DYUSSEMBEKOVA*) aizstāvēja promocijas darbu un viņai tika piešķirts LR ekonomikas doktora grāds (*Dr.oec.*) reģionālā ekonomikā. Balsošanas rezultāti: par – 5, pret – 0, nederīgi biļeteni – 1.

***

Latvijas Lauksaimniecības universitātes Lauksaimniecības nozares Laukkopības apakšnozares promocijas padome atklātā sēdē 2018. gada 23. februārī **JĀNIS GAILIS** aizstāvēja promocijas darbu un viņam tika piešķirts LR Doktora grāds (*Dr.agr.*) lauksaimniecības nozarē laukkopības apakšnozarē. Balsošanas rezultāti: par – 9, pret – 0, nederīgi biļeteni – 0.

***

Rīgas Stradiņa universitātes Medicīnas promocijas padome 2018. gada 5. marta atklātā sēdē piešķīra LR medicīnas doktora zinātnisko grādu specialitātē – pediatrija, bērnu reimatoloģija **ZANEI DĀVIDSONEI**. Balsošanas rezultāti: par – 9, pret – 0, nederīgi biļeteni – 0.

Redaktore Ilze Boldāne–Zeļenkova
"Zinātnes Vēstnesis"
Laikraksts iznāk kopš 1989. gada.
Reģistrācijas apliecība nr. 75.
Izdevējs: Latvijas Zinātņu akadēmija, Latvijas Zinātnes padome, Latvijas Zinātnieku savienība.
"Science Bulletin". Latvian Academy of Sciences, Latvian Council of Science, Association of Latvian Scientists.
"Zinātnes Vēstnesis" redakcijas padome: akadēmiķis Tālavs Jundzis (vadītājs), LZA Prezidents Ojārs Spārītis, LZA ģenerālsekretārs Andrejs Siliņš, LZA Senāta priekšsēdētājs Jānis Stradiņš, akadēmiķi Raita Karnīte, Baiba Rivža, Jānis Spīgulis, Pēteris Trapencieris, un LZA sabiedrisko attiecību speciāliste Ilze Stengrevica; Jānis Kloviņš un Arnis Kokorevičs (LZP); Uldis Grāvītis (LZS).
Redakcija: Rīgā, Akadēmijas laukumā 1.
Tālr. 67212706, 67225361, 26593299, fakss 67821153.
E pasts: zinatnes.vestnesis@lza.lv; http://www.lza.lv
Indekss 77165. Iespiests: SIA Zemgus LB